

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 36/2025
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и др., због кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. и члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирка Ракића и браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Пожаревцу К.бр.87/22 од 05.04.2024. године и Вишег суда у Пожаревцу Кж1 бр.98/24 од 17.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 30.01.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирка Ракића и браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Пожаревцу К.бр.87/22 од 05.04.2024. године и Вишег суда у Пожаревцу Кж1 бр.98/24 од 17.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу К.бр.87/22 од 05.04.2024. године окривљени АА, ББ, ВВ и ГГ су оглашени кривим да су извршили кривично дело насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. и члана 33. Кривичног законика, па је окривљени АА осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци, а окривљени ББ на казну затвора у трајању од пет месеци. Окривљени ВВ и ГГ су осуђени на казне затвора у трајању од по пет месеци, тако што је одређено да окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, која казна се има спровести без електронског надзора и одређено да ако окривљени једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању од шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да окривљени остатак казне затвора издрже у заводу за извршење кривичних санкција.

Истом пресудом окривљени су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем, на основу члана 262. став 2. у вези члана 264. став 1. ЗКП. Окривљени су обавезани да на име паушала плате суду износ од по 10.000,00 динара. Оштећени ДД је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу Кж1 бр.98/24 од 17.10.2024. године делимично је усвојена жалба заједничног браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирка Ракића и окривљеног АА, па је преиначена пресуда Основног суда у Пожаревцу К.бр.87/22 од 05.04.2024. године, само у погледу начина извршења изречених казни затвора, тако што је Виши суд у Пожаревцу одредио да ће окривљени АА казну затвора у трајању од шест месеци и окривљени ББ казну затвора у трајању од пет месеци, издржавати у просторијама у којима станују, тако што окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, која казна се има спровести уз примену електронског надзора и одређено да ако окривљени једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању од шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да окривљени остатак казне затвора издрже у заводу за извршење казне затвора, док су остали делови жалби заједничког браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирка Ракића и окривљеног ББ, одбијени као неосновани, а одбијене су и као несноване жалбе Основног јавног тужилаштва у Пожаревцу Кт.бр.214/19 од 09.05.2024. године и браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића, па је првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, адвокат Мирко Ракић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде и окривљене ослободи од оптужбе или да наведене пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање,

- бранилац окривљеног ГГ, адвокат Горан Петровић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде и окривљеног ГГ ослободи од оптужбе или да наведене пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање, пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирка Ракића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) су неосновани.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, адвокат Мирко Ракић истиче да је оптужним актом окривљенима било стављено на терет да су извршили кривично дело тешка телесна повреда у саизвршилаштву из члана 121. став 1. у вези члана 33. КЗ, да би након што је медицинским вештачењем утврђено да се не ради о тешкој, већ о лакој телесној повреди, а што значи да је за такво гоњење наступила апсолутна застарелост, тужилаштво изменило оптужни акт тако што је окривљенима ставило на терет кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. КЗ.

Из списка предмета произилази да је оптужним предлогом Основног јавног тужилаштва у Пожаревцу Кт. бр.214/19 од 01.08.2019. године окривљенима стављено на терет да су извршили кривично дело тешка телесна повреда у саизвршилаштву из члана 121. став 1. у вези члана 33. КЗ. Основно јавно тужилаштво у Пожаревцу је дана 26.02.2021. године извршило измену чињеничног описа оптужног акта, с тим да је остало при истој правној квалификацији, да би дана 18.10.2023. године извршило измену оптужног акта, тако што је окривљенима стављено на терет да су извршили кривично дело насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. и члана 33. КЗ.

Одредбом члана 344. став 2. КЗ предвиђено да се ће се учинилац казнити затвором од шест месеци до пет година, а одредбом члана 103. став 1. тачка 5. КЗ предвиђено да се кривично гоњење не може предузети уколико протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године, што значи да је апсолутна застарелост кривичног гоњења десет година, сходно одредби члана 104. став 6. КЗ. У конкретном случају није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, с обзиром да је кривично дело извршено дана 20.03.2018. године, па је захтев браниоца окривљених адв. Мирка Ракића, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, Врховни суд оценио као неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, бранилац окривљеног ГГ, адвокат Горан Петровић у свом захтеву указује да из радњи које су утврђене и несумњиво предузете не може да проистекне кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. КЗ, за које дело је оглашен кривим. Бранилац такође указује да је и у оптужном акту и у изреци првостепене пресуде изостављен битан елемент кривичног дела које се окривљеном ставља на терет а то су радње које је предузео и из којих произилази да је извршио кривично дело, па је непознато на који начин је ГГ извршио наведено кривично дело, односно у каквој вези су повреде које је задобио оштећени са радњама ГГ. По оцени браниоца, када је у питању саизвршилаштво, првостепени суд је био дужан да утврди у чему се састоји конкретна радња саизвршилаштва сваког окривљеног понаособ и било је потребно да се у изреци пресуде определи да ли је значајније угрожено спокојство грађана или је теже ремећен јавни ред и мир, јер се ради о алтернативно одређеним обележјима кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. КЗ.

Бранилац окривљеног ГГ, адвокат Горан Петровић указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер код окривљеног ГГ није постојао умишљај да значајније угрози спокојство грађана и да својим радњама изазове осећање личне и имовински несигурности, односно бранилац тврди да су у радњама окривљеног у конкретном случају евентуално остварени елементи кривичног дела лаке телесне повреде из члана 122. став 1. КЗ.

Врховни суд је наводе браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића оценио као неосноване из следећих разлога:

Изреком пресуде Основног суда у Пожаревцу К. бр.87/22 од 05.04.2024. године окривљени су оглашени кривим да су дана 20.03.2018. године, у стању урачунљивости, свесни свог дела и забрањености истог, чије су извршење хтели, изазивањем туче и вршењем насиља према оштећеном ДД, значајније угрозили спокојство грађана и теже реметили јавни ред и мир, на тај начин што су после саобраћајне незгоде коју је изазвало возило којим је управљао сведок ЂЂ, а у коме се налазио оштећени, тако што је ударило у паркирано возило окривљеног ББ, окривљени, са више возила сустигли возило у коме се налазио оштећени и то на јавном месту – раскрсници улица Првомајска и улица Војвода Мишића, у близини продавнице ..., те након што су изашли из возила, окривљени заједнички предузимајући радњу извршења, задали више удараца оштећеном рукама и ногама у пределу главе и тела, услед чега је оштећени задобио лаке телесне повреде, које су набројане у изреци пресуде, а које описано понашање окривљених је услед свог интезитета и трајања довело до значајнијег угрожавања спокојства грађана, због чега је обавештена полиција од стране сведока ЕЕ, чиме су извршили кривично дело насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. и члана 33.КЗ.

Одредбом члана 344. став 1. КЗ прописано да ко грубим вређањем или злостављањем другог, вршењем насиља према другом, изазивањем туче или дрским или безобзирним понашањем значајније угрожава спокојство грађана или теже ремети јавни ред и мир, казниће се затвором до три године, док је ставом 2. истог члана прописано да ако је дело из става 1. овог члана извршено у групи или је при извршењу дела неком лицу нанесена лака телесна повреда или је дошло до тешког понижавања грађанина, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до две године.

У конкретном случају, у изреци побијане пресуде је наведено да су окривљени на описани начин, у стању урачунљивости, свесни свог дела и забрањености истог, чије су извршење хтели, заједнички предузимајући радњу извршења изазивањем туче и вршењем насиља према оштећеном ДД, значајније угрозили спокојство грађана и теже реметили јавни ред и мир, па су на тај начин наведени сви објективни и субјективни елементи кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. у вези члана 33.КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим. Стога су наводи изложени у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ГГ, адвоката Горана Петровића, којима се истиче да опис радње извршења дела не садржи све елементе предметног кривичног дела и да се у радњама окривљеног евентуално стичу елементи кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, односно да су побијаним пресудама учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Такође, супротно наводима браниоца, адвоката Горана Петровића, у изреци пресуде су прецизиране радње свих саокривљених, тако што је наведено да су окривљени након што су после саобраћајне незгоде коју је изазвало возило којим је управљао сведок ЋЋ, а у коме се налазио оштећени, тако што је ударило у паркирано возило окривљеног ББ, са више возила сустигли возило у коме се налазио оштећени, те након што су изашли из возила окривљени су заједнички предузимајући радње извршења, задали више удараца оштећеном рукама и ногама у пределу главе и тела, услед чега је оштећени задобио лаке телесне повреде које су описане у изреци пресуде.

Суд је такође оценио као неосноване наводе браниоца, адвоката Горана Петровића да је суд у изреци пресуде морао да определи да ли је кривично дело извршено тако што је окривљени ГГ значајније угрозио спокојство грађана или теже реметио јавни ред и мир, јер се ради о алтернативно одређеним обележјима кривичног дела, обзиром да се не искључује могућност да окривљени предузимају више алтернативно прописаних радњи.

У осталом делу свог захтева бранилац, адвокат Мирко Ракић истиче да окривљени ВВ и АА уопште нису учествовали у спорном догађају, да окривљени ВВ није био ни чак ни присутан на лицу места, док је окривљени ББ поступао у нужној одбрани, тако што је претходно нападнут од стране оштећеног, те истакао да је сведок ЕЕ морала бити поново испитана за околност да ли је дошло до њеног узнемиравања као и да ли је препознала окривљеног ББ, који није тада учествовао у тучи. И бранилац адвокат Горан Петровић у осталом делу свог захтева истиче да су нижестепени судови игнорисали утврђено чињенично стање у коме је доказано поступање окривљеног ГГ, а из кога несумњиво произилази да је радње предузео у нужној одбрани. Бранилац је још навео да сустизање возилима оштећеног који је претходно покушао својим возилом да нападне једног од њих никако не указује да је код њих постојао умишљај да врше насилничко понашање, те нижестепени судови нису дали разлоге у чему се састоји вређање, о каквом злостављању и према коме је извршено и како су то извршили дрско или безобзирно понашање.

По оцени Врховног суда, на овај начин браниоци окривљених суштински указују на повреду закона из члана 440. ЗКП, тако што оспоравају утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, као и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер нису дали разлози у чему се састоји вређање и злостављање.

Како повреде одредби чланова 438. став 2. тачка 2) и 440. ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се овај суд у разматрање и оцену ових повреда није упуштао.

Са свега изложеног, на основу одредаба члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић